

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ústí nad Labem – pobočka v Liberci rozhodl samosoudkyní Mgr. Karolínou Tylovou, LL.M. ve věci

žalobce: X, narozený dne X
bytem X

proti

žalované: Česká správa sociálního zabezpečení,
sídlem Křížová 1292/95, Praha 5

o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 19. 2. 2024, č. j. X

takto:

- I. Rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení ze dne 19. 2. 2024, č. j. X, se zrušuje a věc se vrací žalované k dalšímu řízení.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Žalobou podanou v zákonné lhůtě se žalobce domáhal přezkoumání zákonnosti napadeného rozhodnutí, kterým byly zamítnuty jeho námitky a potvrzeno rozhodnutí žalované ze dne

7. 11. 2023, č. j. X, jímž byl žalobci od 10. 12. 2023 odejmut invalidní důchod, neboť podle posudku Okresní správy sociálního zabezpečení Liberec (dále jen „OSSZ“) ze dne 10. 10. 2023 již není podle § 39 odst. 1 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, invalidní.

2. Žalobce v žalobě především namítal, že jeho zdravotní stav se nestabilizoval ani nezlepšil. Hodnocení posudkových lékařů považoval za subjektivní. Konstatoval, že není schopen se zapojit do plného pracovního procesu. V důsledku gonartrózy trpí soustavnou bolestí a pohybovým omezením. Žalobci je vyčítáno, že nepodstoupil zákrok TEP pravého kolene, který byl plánovaný na 8. 4. 2021, ale v důsledku dočasných opatření při pandemii covid-19 se tak nestalo. Žalobce prodělal tři operace, jeho zdravotní stav se ale nezlepšil, naopak se zhoršuje. Pokud jde o operaci TEP, bylo žalobci v minulosti lékařem řečeno, že to bude složitá operace s nejistým výsledkem, a proto má z operace strach. Na bolest užívá analgetika předepsaná praktickou lékařkou MUDr. M. H. Žalobce dále upozornil na to, že lékař posuzující jeho zdravotní stav v námitkovém řízení si nemohl učinit odpovídající představu, neboť ho osobně nevyšetřil. Nebylo přihlédnuto ani k dalším zdravotním omezením žalobce, konkrétně výskytu tenisového lokte, což je důsledek používání francouzských holí, dále luxaci obou kolen a nestabilní chůzi. Z uvedených důvodů žalobce navrhoval, aby napadené rozhodnutí žalované bylo zrušeno.
3. V písemném vyjádření k žalobě žalovaná konstatovala, že klíčová jsou výhradně zdokladovaná zdravotní omezení, nikoli subjektivní pocity a tvrzení. Pokud žalobce namítá, že nebyl posudkovým lékařem vyšetřen, neupřesňuje, jaké nové skutečnosti mělo jeho vyšetření přinést. S ohledem na námitky žalobce žalovaná navrhovala provést důkaz posudkem posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí (dále jen „PK MPSV“).
4. Z předloženého správního spisu soud zjistil, že žalobce byl od 9. 11. 2020 uznán invalidním v prvním stupni pro gonartrózu vpravo II. až III. stupně s habituální dysplasií patelly bilaterálně a chondrokalcinózou. Jednalo se o stav po opakovaných luxacích česek a stabilizačních operacích pravého kolene – stav po úrazu – distorzi v srpnu 2019 s indikací k TEP.
5. Dne 10. 10. 2023 byla u žalobce provedena lékařkou OSSZ kontrolní prohlídka ve smyslu § 8 odst. 1 písm. a) zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení. Lékařka OSSZ vyšla ze zdravotnické dokumentace předložené praktickou lékařkou MUDr. M. H. a profesního dotazníku. Lékařka OSSZ zdůraznila, že žalobce nebyl od roku 2021 na ortopedii, takže lze předpokládat, že došlo ke stabilizaci stavu nebo zlepšení stavu po plánované operaci pravého kolene. Z funkčního hlediska jde o postižení pravého kolenního nosného kloubu, které snižuje pracovní schopnost žalobce. Lékařka OSSZ dospěla k závěru, že funkční poruchy s dopadem na pracovní schopnost žalobce dosahují míry poklesu pracovní schopnosti ve výši 30 %, a nejsou tak nadále splněny posudkové parametry nezbytné pro uznání invalidity prvního stupně. Do celkového hodnocení poklesu pracovní schopnosti zahrnula i funkční dopady přidružených komorbidit. Za rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu s nejvýznamnějším dopadem na pokles pracovní schopnosti označila zdravotní postižení uvedené v kapitole XIII, oddílu A, položce 1b přílohy k vyhlášce č. 359/2009 Sb., kterou se stanoví procentní míry poklesu pracovní schopnosti a náležitosti posudku o invaliditě a upravuje posuzování pracovní schopnosti pro účely invalidity (vyhláška o posuzování invalidity).

6. Žalovaná následně vydala dne 7. 11. 2023 rozhodnutí, kterým rozhodla, že se žalobci od 10. 12. 2023 odmítá invalidní důchod.
7. V řízení o námitkách posoudila zdravotní stav žalobce dne 11. 2. 2024 lékařka Institutu posuzování zdravotního stavu. Posuzující lékařka měla k dispozici zdravotnickou dokumentaci praktické lékařky MUDr. M. H., profesní dotazník a zprávy Krajské nemocnice Liberec, ortopedie (prim. MUDr. J. K.) ze dne 16. 11. 2023 a Centra léčebné rehabilitace (MUDr. V. K.) ze dne 22. 6. 2023. Posuzující lékařka dospěla k závěru, že rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobce je vrozené postižení česek obou kolen, dysplasie a habituální luxace, stav po třech stabilizačních operacích pravého kolene v minulosti (naposledy v roce 2007). Od 4. 1. 2021 do 16. 11. 2023 není doložen žádný ortopedický nález či cílená rehabilitační léčba. Aktuálním ortopedickým vyšetřením objektivizována lateropozice česky vpravo, mírný deficit extenze a flexe 90°, valgózní postavení, pokročilejší femoropatelní artróza. Bez zmínky o trvajících subluxacích česky vpravo, plánována TEP, kterou si nyní klient nepřeje. Referována je subluxe až luxace levé česky při flexi kolene nad 90°, doporučena chůze o dvou francouzských holích. Z posudkového hlediska se jedná o lehké až středně těžké omezení hybnosti nosných kloubů, které nezakládá invaliditu. I v námitkovém řízení byla míra poklesu pracovní schopnosti stanovena srovnatelně s postižením uvedeným v kapitole XIII, oddílu A, položce 1b přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity s číselnou hodnotou 20-35 %. Posuzující lékařka zvolila stejně jako lékařka OSSZ vyšší střední hodnotu 30 % s tím, že zohledňuje objektivní ortopedický nález i profesi žalobce. Procentní míra poklesu pracovní schopnosti se ve smyslu § 3 a 4 citované vyhlášky nemění.
8. Ze závěru tohoto lékařského posudku žalovaná vyšla při vydání žalobou napadeného rozhodnutí, kterým námitky žalobce zamítla a rozhodnutí vydané v prvním stupni potvrdila. Žalovaná zopakovala, že zdravotní stav žalobce svým dopadem na funkci organismu odpovídá srovnatelně obsahu položky kapitoly XIII, oddílu A, položce 1b přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity. S ohledem na ortopedický nález a profesi žalobce míra poklesu pracovní schopnosti stanovila nad střed tam uvedeného rozmezí, tj. 30 %. Na vyšší míru poklesu pracovní schopnosti zdravotní stav žalobce nedosahuje. Lékařské zprávy přiložené k námitce výsledné hodnocení nemění, neboť nepřinesly nové posudkově významné skutečnosti ani jiný posudkový náhled na zdravotní postižení žalobce. Ostatní zdravotní postižení svou závažností a posudkovou významností nemohou být uznány za rozhodující zdravotní postižení, byly však všechny zhodnoceny při celkovém posouzení.
9. Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí a řízení, které jeho vydání předcházelo v řízení dle části třetí, hlavy druhé, dílu prvního zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“), v rozsahu a z hlediska námitek žalobce, které se týkaly nesprávného posouzení zdravotního stavu a určení procentní míry poklesu jeho pracovní schopnosti, přitom byl soud vázán skutkovým i právním stavem v době rozhodování správního orgánu (§ 75 odst. 1, odst. 2. s. ř. s.).
10. Předmětem soudního přezkumu bylo rozhodnutí žalované o nároku žalobce na invalidní důchod. Podle § 39 odst. 1 zákona o důchodovém pojištění je pojištěnec invalidní, jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu nastal pokles jeho pracovní schopnosti nejméně o 35 %. Podle § 39 odst. 2 citovaného zákona, jestliže pracovní schopnost pojištěnce poklesla a) nejméně o 35 % avšak nejvíce o 49 %, jedná se o invaliditu

prvního stupně, b) nejméně o 50 % avšak nejvíce o 69 %, jedná se o invaliditu druhého stupně, c) nejméně o 70 %, jedná se o invaliditu třetího stupně. Způsob posouzení pracovní schopnosti obsahuje § 39 odst. 3 až 8 zákona o důchodovém pojištění a prováděcí vyhláška o posuzování invalidity.

11. Protože se námitky žalobce soustředily do posouzení jeho zdravotního stavu, doplnil soud posouzení zdravotního stavu posudkem PK MPSV, pracoviště Ústí nad Labem, v souladu s § 4 odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, dle kterého PK MPSV posuzují zdravotní stav a pracovní schopnost občanů pro účely přezkumného řízení soudního ve věcech důchodového zabezpečení.
12. Ve věci proběhlo dne 10. 10. 2024 ústní jednání, při němž soud provedl důkaz posudkem PK MPSV ze dne 26. 8. 2024. PK MPSV v posudku konstatovala, že rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobce s nejvýznamnějším dopadem na pokles pracovní schopnosti je oboustranná gonartróza. Žalobce trpí od roku 1990 (15 let věku) na habituální luxace pately obou kolen, na pravém koleni absolvoval tři operace bez valného efektu (v roce 1995 a 2007). Na RTG je v pravém koleni výrazně valgózní postavení, lateropozice pately se známkami pokročilé femoropatelární artrózy, patrná gonartróza II. stupně se snížením především laterální šterbiny a s osteofyty a projevy úponové entezopatie jak na horním pólu pately, tak na tuberositas tibie. Na levém koleni je také popsána lateropozice pately a gonartróza I. stupně. Klinicky se jedná o těžší stupeň artrózy vpravo s omezením rozsahu pohybu, pravé koleno bylo původně indikováno k TEP, která se neuskutečnila vzhledem k pandemii covid-19. Operatér však nyní indikaci přehodnotil vzhledem k insuficienci extenzorového aparátu by nepřinesla kýžený efekt. Žalobce při chůzi používá dvě francouzské hole především z důvodu instability kolen a hrozící distorze, při ohnutí kolen nad 90° dochází k luxaci patel. Kolenní ortézy tomu nezamezují. Je vyučen mechanikem-opravářem, pracoval vždy v dělnických profesích. Nyní pracuje jako automechanik s úlevami ze strany zaměstnavatele. Zdravotní postižení je srovnatelné s postižením uvedeným v kapitole XIII, oddílu A, položce 1b přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity, pro které se stanovuje míra poklesu pracovní schopnosti 35 %. PK MPSV použila horní hranici rozmezí s ohledem na celoživotně vykonávanou dělnickou profesi. Procentní míra poklesu schopnosti se ve smyslu § 3 a 4 citované vyhlášky nemění. PK MPSV se tak plně ztotožnila s lékařem OSSZ, který posuzoval zdravotní stav žalobce v roce 2020. Dle PK MPSV se u žalobce nejedná o čistě artrotické postižení kolenní kloubů, artróza je až sekundární důsledek habituálních luxací pately, které neumožňují dostatečnou funkci extenzorového aparátu jako rozhodujícího stabilizačního prvku kolenního kloubu. Klouby jsou nestabilní, při zátěži dochází k opakovaným distorzím a k předčasnému opotřebení kloubů, které progreduje.
13. Provedený důkaz posudkem PK MPSV byl soudem zhodnocen podle § 77 odst. 2 s. ř. s. Při hodnocení posudku PK MPSV soud zjišťuje, zda byla během posudkového řízení dodržena příslušná zákonná ustanovení upravující činnost PK MPSV a náležitosti posudku, posudek hodnotí z hlediska jeho úplnosti, objektivnosti a přesvědčivosti. Pokud soud neshledá žádné skutečnosti posudkový závěr zpochybňující, respektuje jeho závěr o hodnotě míry poklesu pracovní schopnosti, neboť sám nedisponuje pravomocí hodnotit zdravotní stav posuzovaného.

14. V souzeném případě PK MPSV vypracovala posudek v řádném složení, žalobce byl jednání PK MPSV přítomen a při jednání vyšetřena odbornou lékařkou v oboru fyziatrie a rehabilitační lékařství. Žalobce měl také při jednání PK MPSV možnost se ke svým subjektivním potížím vyjádřit. Přítomnost odborného lékaře z uvedeného oboru byla zvolena s ohledem na to, jaká rozhodující příčina dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu byla určena při předchozím posouzení posudkovými službami OSSZ a Institutu posuzování zdravotního stavu. Soud ověřil, že PK MPSV měla pro posouzení zdravotního stavu dostatek podkladů. Vycházela ze zdravotnické dokumentace praktické lékařky MUDr. M. H. a lékařských zpráv prim. MUDr. J. K. ze dne 16. 11. 2023 a MUDr. V. K. ze dne 22. 6. 2023 doložených v námitkovém řízení. V posudku je uvedeno, že zjištěné postižení zakládá dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav a v jakém rozsahu v jeho důsledku poklesla pracovní schopnost žalobce, a to v souladu s vyhláškou o posuzování invalidity. PK MPSV vysvětlila, proč stanovila míru poklesu pracovní schopnosti na horní hranici rozpětí stanoveného příslušnou položkou přílohy k vyhlášce. Zdůraznila, že zohlednila dělnickou profesi, kterou žalobce celoživotně vykonává. Zdůvodnila také proč zdravotní postižení žalobce pod příslušnou položku vyhlášky. Krajský soud opakuje, že posouzení podřaditelnosti zdravotního stavu, určení rozhodujícího zdravotního postižení a přepočtení procentní míry poklesu pracovní schopnosti sám neprovádí, protože jde právě o ten typ odborné úvahy, již soud, který nedisponuje potřebnými medicínskými znalostmi z oboru posudkového lékařství, nečiní sám, ale vychází z důkazu posudkem příslušené posudkové komise.
15. Soudu nezbyvá než uvést, že v projednávaném případě byl zákonným způsobem zjištěn pokles pracovní schopnosti o 35 % k datu vydání napadeného rozhodnutí a pokud žalovaná vycházela z posudku OSSZ a posudku Institutu posuzování zdravotního stavu, které dospěly k nesprávnému závěru o poklesu pracovní schopnosti žalobce pouze o 30 %, vycházela z nesprávně zjištěného skutkového stavu.
16. Soud napadené rozhodnutí zrušil pro vady řízení podle § 76 odst. 1 písm. b) ve spojení s § 78 odst. 1 s. ř. s. a věc vrátil žalované k dalšímu řízení v souladu s § 78 odst. 4 s. ř. s. Podle § 78 odst. 5 s. ř. s. platí, že pokud soud zruší rozhodnutí správního orgánu, je správní orgán v dalším řízení vázán vysloveným právním názorem soudu. Bude proto na žalované, aby ve věci znovu rozhodla, přičemž bude vycházet z toho, že žalobce byl k datu vydání napadeného rozhodnutí invalidní pro invaliditu prvního stupně.
17. Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o § 60 odst. 1 věta první s. ř. s., podle něhož má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Ve věci byl sice úspěšný žalobce, ale náhradu důvodně vynaložených nákladů řízení neuplatnil. Od soudních poplatků byl žalobce ze zákona osvobozen. Soud proto rozhodl, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Liberec 10. října 2024

Mgr. Karolína Tylová, LL.M.
samosoudkyně